

RED DE KRAAMZORG

Een noodplan om de kraamzorg te behouden

Kersverse ouders komen in Nederland een stuk sneller thuis uit het ziekenhuis dan in andere landen. Dan zijn ze ineens verantwoordelijk voor een kleine pasgeboren kwetsbare baby. Dan is een goede kraamverzorgende die je op weg helpt en goed oplet hoe het gaat met baby, moeder en de rest van het gezin absoluut onmisbaar. Je zou daarom verwachten dat we de kraamzorg in Nederland zouden koesteren. Dat we goed zouden zorgen voor de mensen die zorgen voor gezinnen in die kwetsbare situatie. Het tegendeel is echter waar.

De arbeidsvoorwaarden van kraamverzorgenden liggen ver onder de maat. Met een gemiddeld uurloon van €18,50 bruto¹ is het sowieso al geen vetpot, maar daar komt nog bij dat een groot deel van de tijd opgaat aan slecht betaalde wachtdiensten. Daarbij krijgen kraamverzorgenden €11,44 bruto, niet per uur, maar voor de hele dag. Ondertussen moeten ze bijvoorbeeld wel kinderen naar de opvang brengen, want ze moeten wel binnen 45 minuten op locatie kunnen zijn. Daardoor kunnen ze vaak ook geen voltijdscontract krijgen, terwijl ze wel heel veel tijd met hun werk bezig zijn. Dat zorgt ervoor dat de beloning van het werk een grote reden is voor uitstroom van zorgverleners. 93% van de kraamverzorgenden heeft in het afgelopen jaar zien vertrekken.² Ook de instroom van nieuwe kraamverzorgenden stokt: de meerderheid stopt binnen een jaar.

Het gevolg is dat de tekorten in de kraamzorg toenemen. In 2024 waren er daardoor al 500 gezinnen die geen kraamzorg kregen en dit neemt toe naar 37.000 gezinnen over tien jaar als er niet wordt ingegrepen.³ Bovendien krijgen gezinnen tegenwoordig vaak al minder uren kraamzorg. De norm is dat gezinnen 49 uur kraamzorg krijgen, maar 90% van de zorgverleners geeft aan geen volledige zorg meer te kunnen geven.⁴ Dat geeft risico's voor de pasgeboren baby's, maar ook voor de gezondheid van de moeder. Bovendien schaadt het de preventieve functie van de kraamverzorgende, omdat die niet meer de tijd heeft om te kijken hoe een gezin functioneert en tips te geven. >

sp.nl

SP.

¹ <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2025/04/vakbonden-slaan-alarm-93-van-de-kraamverzorgenden>

² <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2025/04/vakbonden-slaan-alarm-93-van-de-kraamverzorgenden>

³ <https://nos.nl/regio/drenthe/artikel/645956-kraamverzorgenden-trekken-aan-de-bel-ze-gooien-het-kind-met-het-badwater-weg>

⁴ <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2024/09/slechts-enkele-gezinnen-krijgen-nog-volledige-kraam>

De kraamzorg staat in Nederland dus onder steeds grotere druk, terwijl dit essentiële zorg is voor gezinnen in een zeer kwetsbare situatie. Hoewel kraamverzorgenden al eerdere met een manifest kwamen om de problemen aan te pakken⁵ en de Tweede Kamer al een motie van de SP aannam om maatregelen te nemen om de kraamzorg te behouden is er nog té weinig gebeurt om deze sector te redden.⁶ Daarom komt de SP met een vijfpuntenplan met dringende fundamentele oplossingen om de crisis in de kraamzorg op te lossen:

1. VERHOOG DE TARIEVEN

Het is overduidelijk dat de huidige tarieven onvoldoende zijn om goede kraamzorg te kunnen bieden en kraamverzorgenden daar fatsoenlijk voor te kunnen belonen. De regering en de zorgverzekeraars zullen dus actie moeten ondernemen om te zorgen voor passende tarieven.

2. VERBETER DE SALARISSEN

Zowel de grote uitstroom als de tekortschietende instroom van kraamverzorgenden wordt grotendeels veroorzaakt door de slechte arbeidsvoorwaarden en de hoge werkdruk (die weer samenhangt met het salaris). Om goede kraamzorg te kunnen garanderen voor alle gezinnen zal het salaris dus fors verbeterd moeten worden.

3. VERGOED WACHTDIENSTEN FATSOENLIJK

€11,44 voor een volledige wachtdienst is absoluut onhoudbaar. Kraamverzorgenden moeten kunnen rondkomen van hun werk en de belachelijk lage vergoeding van wachtdiensten is daarbij een groot probleem. Er moet dus een fatsoenlijke regeling komen voor wachtdiensten.

4. SCHAF DE EIGEN BIJDRAGE AF

Gezinnen betalen nu ook nog een eigen bijdrage van €5,40 per uur voor kraamzorg. Dit geeft een prikkel aan gezinnen met een laag inkomen om minder kraamzorg te krijgen dan nodig is, terwijl goede zorg in deze prille beginfase zo belangrijk is. Dit vergroot dus de sociaaleconomische gezondheidsverschillen vanaf dag één. Schaf daarom deze eigen bijdrage af, zodat alle gezinnen gelijke toegang krijgen tot kraamzorg.

5. STOP DE MARKTWERKING

De huidige concurrentie tussen enorm veel kleine kraamzorgaanbieders vergroot de problemen in de sector. Het systeem waarbij zij allemaal tegen elkaar uit kunnen worden gespeeld door de zorgverzekeraars is failliet. Er moet dus worden gekeken naar een andere manier om de kraamzorg te organiseren, zonder concurrentie en marktwerking. Daarbij zouden private equity investeerder geen rol meer mogen spelen in de kraamzorg. Alleen zo kunnen we de belangen van pasgeboren baby's, gezinnen en zorgverleners weer voorop zetten, in plaats van het recht van de sterkste dat nu geldt op de markt.